



# IZVOARELE

ZIAR DE INTERES LOCAL AL PRIMĂRIEI ORAȘ BORSEC

Ediția VIII. Iunie 2022

SFINȚII PETRU ȘI PAVEL - ÎNVĂȚĂTORII  
ADEVĂRATEI POCAINȚE

2.

SPORTUL VARA

3.

ATELIER - ACTIVITĂȚI DE CREAȚIE  
ARTISTICĂ PLASTICĂ

4.

## ZIUA COPILULUI



Miercuri, 1 iunie 2022, au fost sărbătorite cele mai prețioase comori ale orașului nostru, copiii. În organizarea Asociației Culturarium toți participanții au fost primiți cu muzică, bucurie și surprize la terenul de joacă din stațiune. Evenimentul a fost finanțat de Primăria Orașului Borssec.

Ziua Copilului a fost sărbătorită pentru prima dată în Turcia în 23 aprilie 1920, iar mai târziu, la Conferința de la Geneva privind bunăstarea copilului din 1925. În 1954, Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite a propus ca Ziua universală a copilului să fie sărbătorită în toate țările. Scopul sărbătorii este de a comemora fraternitatea și înțelegerea copiilor din lume și lupta pentru bunăstarea copiilor. Guvernele de pretutindeni au fost încurajate să desemneze o zi pe care o consideră potrivită în acest scop. Din 2017, Ziua Copilului este zi liberă națională și în România.

În Borssec evenimentul dedicat copiilor

a fost organizat de Asociația Culturarium. La ora 11.00, organizatorii au așteptat publicul pe terenul de joacă din Borsecul de Sus, renovat anul trecut, unde copiii și adulții s-au distrat pe ritmurile trupei Mókázó, puteau să opteze pentru pictură pe față, umflat de baloane și plimbare pe cal, datorită amabilității domnului Zoltán Kolbert de la Curtea cu Cai. Între timp participanții puteau să servească limonadă proaspăt preparată, apă minerală, băuturi răcoritoare și cafea. Punctul culminant al evenimentului a fost înghețata gratuită și spargerea Pinatei. Pinata este o figurină din carton umplută cu dulciuri, decorată cu hârtie și atârnată pe o sfoară pentru a se

da în ea până când se sparge. Acest obicei își are originea în Mexic și s-a răspândit în Europa în secolul al XIV-lea, datorită spaniolilor. Pinata din Borssec a cedat după mai multe lovituri, urmat de o ploaie de dulciuri, spre bucuria copiilor.

Vremea a ținut cu noi, copiii s-au bucurat de soare și mulți dintre ei au stat până după-amiază. Evenimentul nu putea fi realizat fără sprijinul Primăriei Orașului Borssec și al Pompierilor Voluntari din Borssec, cărora le mulțumim pentru ajutor. De asemenea, îi mulțumim viceprimarului István Albui pentru ajutor și lui Gellért Mosneag pentru realizarea fotografiilor frumoase, documentând această zi minunată.

Móga Renáta

## SFINȚII PETRU ȘI PAVEL - ÎNVĂȚĂTORII ADEVĂRATEI POCĂINȚE

Urișa personalitate a celor doi corifei și luminători ai Bisericii Mântuitorului Iisus Hristos ne îndeamnă în fiecare an la 29 iunie să privim cu atenția cuvenită, pe lângă toate învățăturile pe care le-au trăit și vestit lumii, și aspectul, deloc neglijabil, din propria lor viață, adică sensul și trăirea pocăinței la care ne cheamă pe fiecare dintre noi, care avem nevoie firească de pocăință și întoarcere la Dumnezeu, izvorul vieții și al nemuririi.

Ei sunt prăznuiți de Biserică în aceeași zi pentru că sfârșitul lor martiric a fost la Roma în ziua de 29 iunie, în anul 67, în timpul persecuției împăratului roman Nero. Sfântul Petru a fost răstignit pe cruce, cerând să nu fie răstignit precum Domnul nostru Iisus Hristos, ci cu capul în jos, iar Sfântului Pavel, cetățean roman, i-a fost tăiat capul.

Pentru lumea creștină, Sfinții Apostoli Petru și Pavel sunt extrem de importanți din perspectiva exemplului personal în lucrarea de propovăduire a Evangheliei lui Hristos. Opera lor de evanghelizare este stilizată liturgic de cântările serbării lor prin cuvinte de laudă ce ne spun că ei, „înconjurând toată lățimea pământului, ca un plug au semănat credința și tuturor au sădit cunoștința de Dumnezeu, arătându-le Cuvântul Treimii”. Prin propovăduirea lor lumea a descoperit lucrarea Preasfintei Treimi pentru mântuirea neamului omenesc și a primit Cuvântul revelat din paginile Sfintei Evanghelii.

Activitatea lor misionară este mărturisită de cartea Faptele Sfinților Apostoli pe care fiecare creștin e bine să o citească



pentru a se bucura de roadele lucrării apostolice a Sfinților Petru și Pavel. Aici vom descoperi locurile pe unde au propovăduit credința în Hristos, suferințele și greutățile prin care au trecut pentru a întemeia comunități creștine.

Biserica îi cinstește împreună pentru a arăta lucrarea lor comună de vestire a Sfintei Evanghelii, lucru subliniat sugestiv pentru conștiința unității creștine de iconografia atonită în care cei doi Apostoli sunt reprezentați îmbrățișați.

Dacă parcurgem textul Sinaxarului din Minei, vedem că ne prezintă sintetic viețile celor doi Apostoli. Astfel, despre Sfântul Apostol Petru aflăm că era fratele lui Andrei „cel întâi-chemat” și erau din orașul Betsaida Galileei. Tatăl lor era Iona

din seminția lui Simeon. În timpul când Sfântul Ioan Botezătorul era închis în temniță, Hristos Domnul a mers la lacul Ghenizaret, unde se aflau Petru și fratele său, Andrei, pe care i-a chemat să-L urmeze. Din acest moment Petru este martor la toată activitatea misionară a Domnului nostru Isus Hristos. După Învierea Mântuitorului, Petru a propovăduit Evanghelia în Iudeea, Antiohia, Pont, Galatia, Capadocia, Asia și în Bitinia, ajungând până la Roma. Aici va suferi moarte martirică din porunca lui Nero.

Sfântul Apostol Pavel făcea parte din seminția lui Veniamin și era fariseu, fiind ucenic al marelui învățat Gamaliel. Cunoștea foarte bine Legea lui Moise și textele prorocilor. Era de loc din Tars și la început a fost un prigonitor al Bisericii lui Hristos. Pe drumul Damascului are loc convertirea sa în urma arătării minunate a Mântuitorului nostru Iisus Hristos care l-a trimis la Anania, „un vechi ucenic de-al Domnului care locuia în Damasc; și acela, învățându-l, l-a botezat. Și fiindcă s-a făcut vas alegerii, a plecat, ca și cum ar fi zburat cu aripile, de a propovăduit la toată lumea; și ajungând la Roma, și învățând pe mulți, și-a săvârșit viața acolo, tăindu-i-se capul din porunca împăratului Nero, pentru mărturisirea lui Hristos, în urma lui Petru, moaștele lor însă au fost așezate la un loc”.

Sfinții Petru și Pavel, apostolii Bisericii și vestitorii tainei iertării, sunt cei care ne îndeamnă la pocăință și la dobândirea iertării. Toată omenirea are nevoie de pocăință spre îndreptare și iertare.

*Pr. Nicolae Ciupudean*

## VIZITĂ LA MUZEE

Muzeele au un loc special în cultura noastră. Ele ne oferă o perspectivă asupra istoriei unei regiuni, a unui popor, a unei ocupații. Din fericire, există din ce în ce mai multe muzee în Ținutul Secuiesc. Recent am avut ocazia să vizitez câteva muzee din județul Harghita. Mai jos, voi scrie câteva rânduri despre fiecare.

Odorheiu Secuiesc este foarte bogat și din acest punct de vedere. Muzeul Apelor Minerale din Băile Sejke, care face parte din Muzeul Haáz Rezső, prezintă apele minerale din Ținutul Secuiesc și viața balneară din Ținutul Secuiesc. Muzeul este găzduit într-o clădire impunătoare, cu trei încăperi cu

artefacte și instrumente multimedia care vă poartă prin istoria îmbutelirii apelor minerale, de la transportul acestora până la îmbăiere. Pe vremea lui Orbán Balázs, la Băile Sejke se făceau tratamente. Puteți vedea cabine de băi din epoca romană, cu încălzire prin pardoseală originală, vestiare din perioada Imperiului Austro-Ungar și din secolul XXI. În colțul foto, puteți vedea aparatul foto de epocă și suvenirurile pe care le cumpărau turiștii care mergeau la băi. Puteți vedea și cumpăra ulcioare de Corund de lut de doi litri, folosite pentru a transporta apa minerală în satele din jur. De asemenea, aici se află colecția de roci

a geologului Bányai János. În curte se poate vedea căruța originală în care erau depozitate și transportate 148 de ulcioare. În această zonă, căruța era trasă de bivoli. De asemenea, puteți vedea o animație a acesteia. Aici puteți gusta și apa minerală tipică (cu aromă de petrol). (mulțumiri lui Zepezánér Zsolt pentru turul ghidat)

Dacă tot vă aflați aici, merită să vizitați Sala memorială Orbán Balázs, unde puteți afla mai multe despre viața și activitatea „celui mai mare secu”. În prima cameră puteți urmări viața baronului, care s-a născut în Polonița.

*(continuare pe pagina 3)*

## SPORTUL VARA

Ce înseamnă vara pentru voi? Pentru mine vara înseamnă POSIBILITĂȚI, RELAXARE, VACANȚĂ și multe SALATE.

Care sunt sporturile de vară ce pot fi practicate în aer liber, dar ne pot ajuta și la pierderea calorilor și la menținerea sănătății? Avem: tenisul, voleiul, baschetul, drumețiile, mersul pe bicicletă, alergatul, mersul pe role etc. Fiecare activitate are farmecul ei și ne ajută la menținerea sănătății corpului, dar ajută și la eliminarea stresului.

Mai mult decât atât, nu sunt așa de costisitoare! Vom avea ocazia să înțelegem că, dacă aceste sporturi sunt practicate regulat, corect și conștient vom ajunge să ne iubim corpul, să fim atenți la modificările apărute și să ne depășim limitele impuse.

Un alt motiv ca să ne apucăm de o activitate sportivă ar fi că aceste sporturi pot fi desfășurate alături de prieteni. Putem petrece clipe de calitate alături de cei dragi



mai ales după ultimii doi ani în care am fost practic izolați unii de alții.

Ce putem face noi, locuitorii orașului Borsec?

Copiii sunt în vacanță, zilele sunt lungi și însorite. Copiii pot fi înscriși la baschet. Da, există această posibilitate nouă în Borsec și e minunat! Putem merge cu bicicleta alături de copii și prieteni. Putem face drumeții, plimbări și multe alte lucruri.

Ne dorim și noi să reluăm activitățile pe scena mică, să continuăm să facem fitness, aerobic și Zumba.

Pe această cale dorim să tragem un mic semnal de alarmă și să îi rugăm pe cei care își petrec după-mesele pe scena mică, să păstreze curățenia, să arunce mizeria în pungile de gunoi existente acolo. Mulțumim!

Activitățile sportive se vor desfășura în zilele de vineri până la începerea școlii.

Vă așteptăm cu mare drag!

O vară frumoasă vă dorim!

*Bordanciuc Julianna*

*(continuare de pe pagina 2)*

În sala 2, puteți vedea cariera sa politică, inclusiv o hologramă (fotografie tridimensională) în care puteți asculta discursul său din Camera Deputaților. În camera 3, ești întâmpinat de o mare piramidă egipteană, care arată călătoria sa spre Orient. Came-ra 4 prezintă activitatea sa ca fotograf. A învățat arta fotografiatului de la Victor Hugo. Și-a folosit aceste cunoștințe în fotografiile pe care le-a folosit pentru a ilustra descrierea Ținutului Secuiesc. Materialul muzeal a fost colectat și prelucrat de istoricii Gidó Csaba și Kápolnási Zsolt. Imaginile Centrului de vizitare au fost inițial amplasate în Polonița (2016), de unde au fost transferate în această clădire renovată. Și aici au fost instalate panouri trilingve de orientare și informare. Imaginile și sunetele au un adevărat aer de epocă. Merită să vă faceți timp să o vizitați. De aici, o alee cu porți secuiești duce la mormântul marelui etnograf. Cele 17 porți secuiești au fost recent restaurate, ultima dintre ele aparținând lui Orbán Balázs, în Polonița. Probabil că cea mai vizitată parte este Parcul Mini Transilvania, unde puteți vedea aproape 100 de machete ale diferitelor regiuni din Ținutul Secuiesc. Modelele sunt opera artiștilor Vajda Domokos și Németh Hajnal Aurora. Unele dintre ele fac parte din Patrimoniul Mondial UNESCO (ar fi frumos să vedeți acolo una dintre clădirile patriciene din Borsec: Hotelul Speranța sau

Hotelul Mélik). Pentru plăcerea copiilor, există o pistă de 300 de metri lungime cu un trenuleț cu aburi, care poate transporta 15 copii deodată. Aceasta este o experiență de neuitat pentru copii. (mulțumiri lui Szécsi Mózes pentru turul ghidat).

Lutița se află la doar 16 km de Odorheiu Secuiesc, așa că am mers și acolo pentru o scurtă vizită. Însotitorul și ghidul nostru a fost Kápolnási Zsolt, care se prezentase deja oamenilor din Borsec pe 15 martie (a ținut o prelegere comemorativă la Casa de Cultură). Monumentul era deja cunoscut, deoarece fusesem acolo la ceremonia de inaugurare din anul 1990. Acum a fost finalizată și Casa Memorială, unde am putut vedea istoria adunărilor secuiești din anii 1506 și 1848. Ideea casei memoriale a fost opera istoricului Demény Lajos, iar amenajarea clădirii a fost opera istoricului Kápolnási Zsolt. Și aici există mai multe camere pentru vizitatori. Puteți urmări originile și istoria militară a poporului secuiesc încă de la începuturi. Tot aici, echipamente multimedia, televizoare cu ecran tactil și chiar filme de scurt metraj prezintă viața secuilor, echipamentul lor de luptă și lupta lor pentru autonomie. Aici au fost adoptate în 1506 regulile de autoguvernare ale secuilor și aici și-au declarat intenția de a se alătura Revoluției maghiare la data de 16 octombrie 1848. A fost o adevărată lecție de istorie plină de experiențe.

Inaugurarat anul trecut, Centrul memorial de Frontieră secuiesc din Frumoasa a încheiat seria de vizite la muzee. Muzeul din casa frumos restaurată a unui negustor armean din Dajbukat este un loc demn pentru această expoziție permanentă, a cărei idee a fost concepută de primarul Ferenc Tibor. Dar a fost nevoie de aproximativ 60 de experți pentru a realiza expoziția: istorici locali, arheologi, istorici militari, regizori, muzeologi etc. Rezultatul este impresionant. Istoria secuilor din perioada Árpád până la cel de-al Doilea Război Mondial este prezentată pe trei niveluri. Expoziția interactivă folosește filme de animație bidimensionale și tridimensionale pentru a spune povestea gărzilor de frontieră secuiești până la bătălia de la Mohács (prima cameră), iar într-o altă cameră, povestea reginei Maria Tereza până în anul 1851. Camera 3 descrie participarea la Războiul Napoleonice, iar camera 4, poziția eroică în Revoluția din 1848-49 și în Războiul de Independență. Aproximativ 92 de înregistrări audio oferă o perspectivă asupra acțiunilor eroice ale gărzilor de frontieră secuiești. Mulțumiri lui Daczó Dénes pentru ghidarea sa expertă.

Merită să vă faceți timp pentru a vizita aceste locuri. Vom fi mai bogați nu numai în cunoștințe, ci și în experiențe.

*Traducere după: Farkas Aladár*

## ATELIER - ACTIVITĂȚI DE CREAȚIE ARTISTICĂ PLASTICĂ

Peste 40 de copii au participat la programul de vacanță "Atelier- activități de creație artistică plastică". În perioada 14 - 24 iunie Asociația Culturarium în colaborare cu Palatul Copiilor Miercurea Ciuc filiala Toplița a organizat activități în timpul de vacanței pentru copii, prima etapă fiind la sediul Clubului Copiilor din Toplița, urmat de etapa a doua unde grupele au fost găzduite de Biblioteca Orășenească "Kamenitzky Antal" din orașul Borsec. Obiectivul principal a fost descoperirea și cultivarea talentelor din Toplița și Borsec prin realizare de desene și picturi. Pe lângă acest fapt programul răspunde și nevoii de a organiza valoros timpul liber al copilului.

Lucrările realizate vor fi expuse în ambele sedii.

Evenimentul a fost finanțat de Fundația Communitas.

Móga Attila



foto: facebook.com/AsociațiaCulturariumEgyesület

## DR. JOHN E. EICHENLAUB:

### LEACURI FĂRĂ DOCTOR PENTRU MARILE ȘI MICILE SUFERINȚE

În introducere, autorul precizează faptul că „foarte puțini oameni au posibilitatea de a merge la doctori pentru fiecare durere, rană sau deranjamente.” Dacă avem cunoștințe suficiente în domeniul plantelor medicinale, putem prepara în casă leacuri, tonice și neutralizanți pentru multe probleme de sănătate.

Capitolul I. descrie leacurile preparate în casă pentru durerile musculare, problemele cu mușchii și durerile de picioare. În capitolul II. găsim acele leacuri care se pot prepara acasă pentru artrite și reumatisme. În capitolul următor găsim indicații pentru combaterea diareei, indigestiei, ulcerele la stomac și afecțiunile vezicii biliare. Capitolul IV. descrie ce putem face împotriva constipației. Cum putem repune în funcțiune un intestin blocate. Capitolul V. ne dă indicații pentru calmarea hemoroizilor și pentru tratarea cistitei. Capitolul următor face referiri la tulburările sexuale și tulburările cauzate de menopauză. În capitolul VII. găsim leacuri pentru guturai, dureri de gât, laringite și

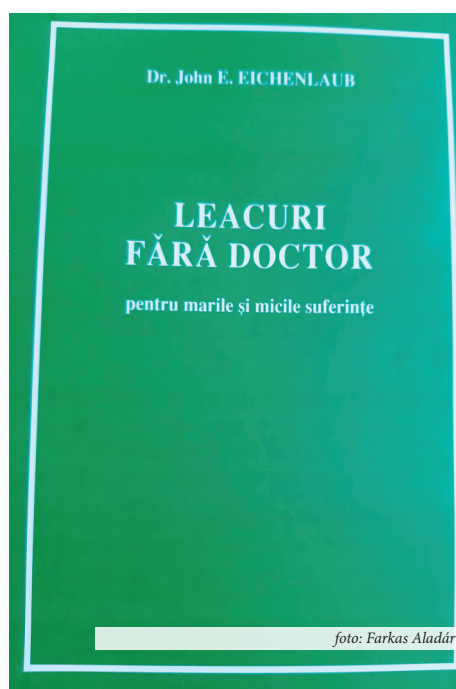


foto: Farkas Aladár

tuse. În capitolul VIII. primim instrucțiuni pentru dureri de nas, în gât, respectiv alergii. Capitolul IX. ne dă informații pentru

a scăpa repede de durerile de cap, de ochi, de urechi și de dinți. În capitolul X. găsim soluții pentru a ține sub control alergiile, erupțiile și infecțiile. În capitolul următor putem citi despre măsurile luate acasă pentru rănilor obișnuite (îngrijirea contuziilor, luxațiilor și entorselor). Capitolul XII. ne învață cum să combatem hipertensiunea, respectiv ce măsuri să luăm pentru îngrijirea unor afecțiuni frecvente manifestate prin oboseală. Capitolul următor prezintă măsurile ce pot fi luate acasă împotriva varicelor, a flebitei, respectiv cum putem evita amețelile. Capitolul XIV. precizează acele măsuri ce pot fi luate pentru ca inima și arterele să dureze mai mult. Ultimul capitol (XV.) încearcă să ne ocrotească de riscurile de a face tumori.

În concluzie, cartea editată la București în 2004 ne dă instrucțiuni și măsuri practice pentru a prepara acasă sute de leacuri. Dar pentru asta trebuie să cunoaștem plantele medicinale. Acest tratament nu înlocuiește medicul, este o soluție alternativă de îngrijire și de prevenire ale unor boli.

Farkas Aladár

## 5 IUNIE – ZIUA MONDIALĂ A MEDIULUI ÎNCONJURĂTOR

Ziua mondială a mediului înconjurător este marcată anual la 5 iunie, iar prin aceasta ONU încearcă să stimuleze preocuparea oamenilor pentru protejarea mediului înconjurător și în același timp să sensibilizeze factorii de decizie politică să acționeze în acest sens.

Desfășurată anual, sub coordonarea Programului Națiunilor Unite pentru Mediu (UNEP), din 1973, Ziua mondială a mediului înconjurător a devenit cea mai mare platformă globală pentru promovarea mediului și este sărbătorită de milioane de oameni din întreaga lume, potrivit <https://www.unep.org/>.

La 15 decembrie 1972, Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite a adoptat o rezoluție care desemnează ziua de 5 iunie ca Ziua mondială a mediului înconjurător și care îndeamnă guvernele și organizațiile să întreprindă în această zi, în întreaga lume, activități prin care să reafirme preocuparea lor pentru conservarea și îmbunătățirea mediului. Tot la 15 decembrie 1972, Adunarea Generală a ONU a adoptat și o rezoluție care a dus la crearea Programului Națiunilor Unite pentru Mediu (UNEP).

Anul 2022 marchează 50 de ani de la prima Conferință a Națiunilor Unite asupra Mediului uman - Conferința din 1972 de la Stockholm, care a condus la crearea UNEP și la desemnarea zilei de 5 iunie drept Ziua mondială a mediului înconjurător, se amintește pe site-ul <https://www.unep.org/>. Anul 1972 a marcat un punct de cotitură în dezvoltarea politicii internaționale în domeniul mediului, prin organizarea, sub auspiciile ONU, a celei dintâi mari conferințe privind problemele de mediu. Această conferință a avut loc la Stockholm, în Suedia, între 5-16 iunie, și este cunoscută sub numele de Conferința de la Stockholm, conform <https://www.unep.org/>.

În 2022 Ziua mondială a mediului înconjurător este marcată sub tema “Un singur Pământ”, subliniind nevoia unui mod de viață sustenabil în armonie cu natura prin aducerea unor schimbări transformative - prin politici ca și prin alegerile noastre - spre stiluri de viață mai curate și mai ecologice. “Un singur Pământ” a fost și motto-ul Conferinței de la Stockholm din 1972.

Începând din 1987, Ziua mondială a mediului înconjurător a fost găzduită de câte o țară, iar în 2022 este găzduită de Suedia. Tot în 2022, Suedia găzduiește, în zilele de 2-3 iunie, la Stockholm, și Conferința internațională Stockholm+50, pentru marcarea celei de-a 50-a aniversări a Conferinței de la Stockholm din 1972.

În 2021 data de 5 iunie a marcat și lansarea oficială a “Deceniului ONU privind restaurarea ecosistemelor”, un impuls menit să oprească și să inverseze declinul lumii naturale, după cum indică site-ul <https://www.unep.org/>. Adunarea Generală a Națiunilor Unite a declarat perioada 2021-2030 Deceniul Națiunilor Unite pentru restaurarea ecosistemelor, care urmărește extinderea refacerii ecosistemelor degradate și distruse, ca măsură dovedită de combatere a crizei climatice și de îmbunătățire a securității alimentare, a aprovizionării cu apă și biodiversității.

Deceniul ONU privind restaurarea ecosistemelor este un semnal de alarmă la nivel global pentru vindecarea planetei. Nu a existat niciodată o nevoie mai urgentă ca acum pentru a readuce la viață ecosistemele deteriorate. Ecosistemele susțin toată viața de pe Pământ. Cu cât ecosistemele

sunt mai sănătoase, cu atât planeta și oamenii ei sunt mai sănătoși. Deceniul ONU privind restaurarea ecosistemelor își propune să prevină, să oprească și să inverseze degradarea ecosistemelor pe fiecare continent și în fiecare ocean. Acest lucru poate ajuta la eliminarea sărăciei, la combaterea schimbărilor climatice, poate preveni o extincție în masă, și va avea succes numai dacă toată lumea se va implica în acest sens, menționează sursa citată.

UNEP reprezintă autoritatea de mediu la nivel mondial care stabilește agenda globală de mediu și promovează implementarea coerentă a dimensiunii de mediu a dezvoltării durabile în cadrul sistemului ONU. Misiunea UNEP este să ofere o direcție și să încurajeze parteneriatul în îngrijirea mediului, informând și dând posibilitatea națiunilor și popoarelor de a-și îmbunătăți calitatea vieții fără a o compromite pe cea a generațiilor viitoare, potrivit [www.unenvironment.org](http://www.unenvironment.org).

Sursa: AGERPRES - <https://www.agerpres.ro/documentare/2022/06/05/5-iunie-ziua-mondiala-a-mediului-inconjurator-onu--929241>



foto: Hângan Daniela

Noi, cadrele didactice ale Liceului Tehnologic „Zimmethausen”, anul acesta am marcat această prețioasă sărbătoare prin bucuria că am devenit Eco-Școală, în cadrul Programului Mondial Eco Schools.

Suntem fericiți, cadre didactice și elevi, că am reușit împreună, prin toate activitățile derulate – din anul 2019, pe teme Deșeuri și Un stil de viață sănătos să conștientizăm că Sănătatea este pe primul loc – acesta este și codul Eco ales de elevi pe parcursul a 2 ani.

Vă vom relata în amănunt despre acest program, în numărul următor al ziarului local.

## TRAGEDIA TĂCUTĂ A SECOLULUI 21

“Există o tragedie tăcută care este dezvoltată zi de zi în casele noastre și se referă la cele mai prețioase bijuterii ale noastre: copiii noștri. Copiii noștri sunt într-o stare emoțională devastatoare! În ultimii 15 de ani, cercetătorii ne-au dat statistici din ce în ce mai alarmante privind o creștere acută și constantă de îmbolnăvire mintală a copilului, care ajunge acum la proporții de epidemie:

Statisticile nu mint:

- 1 din 5 copii au probleme de sănătate mintală

- S-a observat o creștere de 43 % a ADHD

- S-a observat o creștere de 37 % a depresiei în rândul adolescenților

- S-a observat o creștere de 200 % a ratei sinuciderilor la copii de la 10 la 14 ani

Ce se întâmplă și ce facem greșit?

Copiii de astăzi sunt supra-stimulați și au megacadouri de obiecte materiale, dar acestea sunt lipsite de fundamentele unei copilării sănătoase, cum ar fi:

- Părinți disponibili emoțional
- Limite definite clar
- Responsabilități
- Nutriție echilibrată și somn corespunzător

- Mișcare în general, dar mai ales în aer liber

- Jocuri creative, interacțiune socială, oportunități de joc non-structurate și spații pentru plictiseală

În schimb, acești ultimii ani s-au umplut de copii cu:

- Părinți distrași digital
- Părinți indulgenți și permisivi care lasă copiii “să conducă lumea” și să fie cei care pun regulile

- un sentiment de drept, de a merita totul fără a-l câștiga sau a fi responsabil pentru a-l obține

- Somn inadecvat și mâncare dezechilibrată

- Un stil de viață sedentar
- Stimulare fără sfârșit, BONE TECHNO-

LOGICE, satisfacție instantanee și absența unor momente plictisitoare

Ce să facem?

Dacă vrem ca ai noștri copii să fie oameni individuali, fericiți și sănătoși, trebuie să ne trezim și să ne întoarcem la lucrurile de bază. Este încă posibil! Multe familii văd îmbunătățiri imediate după săptămâni de punere în aplicare a următoarelor recomandări:

- Stabilește limite și amintește-ți că tu ești căpitanul bărcii. Copiii tăi se vor simți mai în siguranță să știe că tu ai controlul cârmei.

- Oferă copiilor un stil de viață echilibrat, plin de ceea ce au nevoie copiii, nu numai de ceea ce vor. Nu-ți fie frică să spui “nu” copiilor tăi dacă ceea ce vor ei nu este ceea ce au nevoie.

- Dă-le alimente nutritive și limitează mâncarea junk.

- Petrece cel puțin o oră pe zi în aer liber făcând activități cum ar fi: ciclism, plimbare, pescuit, privit de păsări/ insecte.

- Bucurați-vă de o cină în familie zilnic, fără telefoane inteligente sau tehnologie care le distrage atenția.

- Joacă jocuri de masă ca o familie sau dacă copiii sunt foarte mici pentru jocuri de masă, lasă-te purtat de interesele lor și permite-le să fie cei care comandă în joc.

- Implică-ți copiii într-o sarcină sau muncă de casă în funcție de vârsta lor (aranjatul hainelor, al jucăriilor, să aducă mâncarea, să pună masa, să hrănească câinele, etc.)

- Pune în aplicare o rutină de somn consistentă pentru a te asigura că doarme suficient. Programul va fi și mai important pentru copiii de vârstă școlară.

- Învățarea responsabilităților înseamnă independență. Nu-i proteja în exces împotriva tuturor frustrărilor sau a tuturor greșelilor. Să greșească îi va ajuta să dezvolte rezistență și să învețe să treacă peste provocările vieții.

- Nu încărca ghiozdanul copiilor tăi, nu

purta tu ghiozdanul, nu-i face tema pe care a uitat-o, nu-i spăla farfuria și nici nu curăța coaja de banană sau coaja de portocală dacă o pot face singuri (4-5 ani). În loc să-i dăm peștele, învață-l să pescuiască.

- Învață-l să aștepte și să amâne satisfacția.

- Oferă oportunități pentru “plictiseală”, deoarece plictiseala este momentul în care creativitatea se trezește. Nu te simți responsabil pentru a menține continuu copiii ocupați.

- Nu folosi tehnologia ca un leac pentru plictiseală, nici nu o oferi în prima secundă de inactivitate.

- Evită utilizarea tehnologiei în timpul meselor, în mașini, în restaurante, Mall-uri. Folosește aceste momente ca oportunități de socializare, antrenând astfel creierul ca să știe cum să lucreze atunci când este în mod: “plictiseală”

- Ajută-l să creeze un “recipient de plictiseală” cu idei de activități pentru atunci când este plictisit.

- Să fie disponibil emoțional pentru a se conecta cu copiii și să-i învețe auto-reglementare și aptitudini sociale:

- Închide telefoanele pe timp de noapte când copiii trebuie să meargă la culcare pentru a evita distragerea digitală.

- Transformă-te într-un regulator sau un antrenor emoțional al copiilor tăi. Învață-i să recunoască și să-și gestioneze propriile frustrări și furia.

- Învață-i să salute, să facă cu schimbul, să împartă fără să rămână cu ceva, să spună mulțumesc și te rog, să recunoască greșeala și să ceară scuze (nu-l obliga), să fie un model al tuturor acestor valori.

- Conectează-te emoțional – zâmbește-i, îmbrățișează-l, sărută-l, gâdilă-l, citește-i, dansează, sari, joacă sau mergi de-a bușilea cu el.”

Dr. Luis Rojas Marcos

Sursa: <https://www.facebook.com/>

ClaudiuBellu/photos

/a.790650207762624/1287222638105376/

## POVEȘTI DIN TRECUT BORSEC, 3 IULIE 1942

Ne aflăm în plin sezon balnear, „sezonul de vârf” a început de câteva săptămâni, dar viața nu a început încă în băile din Ținutul Secuiesc. Borsec, în alți ani, spre luna septembrie, prezintă de obicei imaginea de la începutul lunii iulie, aceste hoteluri sunt goale, promenadele abia dacă sunt aglomerate cu câțiva oameni, stațiunea are abia

2-300 de oaspeți. Pe străzi și pe promenade întâlnim personalul hotelurilor și al vilelor, casele de vacanță sunt rare, deoarece sunt puține și foarte îndepărtate. Ca și în celelalte stațiuni balneare, proprietarii de hoteluri și vile din Borsec sunt pregătiți pentru un trafic de patru ori mai mare decât în anii precedenți, totul ar fi în regulă, dar

oaspeții apar foarte rar. Cu toate acestea, întreprinzătorii nu se lasă descurajați de situație, iau în considerare vremea rece, condițiile de război și, nu în ultimul rând, dificultățile de transport, care sunt mult mai grave anul acesta decât anul trecut.

(continuare pe pagina 7)

(continuare de pe pagina 6)

Călătoriile aeriene către Ținutul Secuiesc sunt complet suspendate, iar numărul de autobuze a fost redus, așa că nu este de mirare că turiștilor le este tot mai greu să se decidă să călătorească. Hotelierii sunt mulțumiți să raporteze că, în ciuda acestui fapt, perspectivele sunt bune, aproape toate camerele fiind rezervate. Problema este că unele camere rezervate par să rămână rezervate, iar unii oaspeți nu sosesc. Au existat cazuri de persoane care au plătit camerele rezervate pentru că și-au anulat între timp sejurul. Borsecul ignoră anulările și rămâne frumos, pitoresc. Amplasat în imensitatea munților Călimani, printre pădurile vaste și nesfârșite de conifere, această frumoasă stațiune, cu vilele și promenadele sale bine îngrijite, este ca o bijuterie în mijlocul mării. Aerul proaspăt, bogat în ozon, plin de miros de brad, vine dinspre munții acoperiți de zăpadă. Iar aerul în sine este curativ pentru oaspeți, îmborspătând corpul și fiind benefic pentru sistemul nervos. Apa minerală ar trebui să fie îmbuteliată, astfel încât să ajungă la toți cei din orașe care nu își permit să călătorească până aici. Dar, deocamdată, îmbutelierea apei minerale este o problemă. Am vizitat faimosul izvor de apă minerală din Borsec, deasupra căruia se înalță o clădire modernă din beton, cu acest semn la intrare: "Izvorul Principal și Izvorul Elisabeta". Înăuntru, sub o cupolă de sticlă, cele două izvoare minerale bolborosesc, bolborosind și dansând ca și cum apa ar fi în fierbere. Aceasta se datorează saturației ridicate a acidului carbonic. Fetița, care oferă la Izvorul Elisabeta vizitatorilor un pahar de apă pentru câțiva bănuți, explică faptul că acidul carbonic acumulat este atât de puternic încât sparge podelele. Dacă un câine este adus în încăpere, va începe să adulmece nervos podeaua și, după câteva minute, se va prăbuși amețit de absorbția acidului carbonic care se scurge de jos.

Există un potențial uriaș de exploatare a resurselor de apă minerală din Borsec. Aici, doar unul dintre cele două izvoare din clădirea centrală a izvoarelor este folosit pentru îmbuteliere, Izvorul principal, iar apa din Izvorul Elisabeta, care se află în imediata apropiere, este introdusă prin conducte de sub blocul de sticlă în canal și este folosită doar în băi. O serie întreagă de izvoare înconjoară stațiunea, toate curgând liber fără a fi folosite. Peste faimosul izvor Kossuth, cu apa sa bogată în fier, a fost ridicată o construcție imensă din

lemn, care are chiar și o sală de dans, dar apa curge în aer liber din bulele de sticlă, construite cu mari cheltuieli, și pătează cu roșu ruginiu marginea drumului, de-a lungul întregii zone. Mai jos, la câțiva metri unul de celălalt, se află izvorul Madonna și izvorul László, unde apa trebuie pompată dacă cineva vrea să o guste. Apa din izvorul László curge liber, așa că oricine dorește poate lua apă din el în mod gratuit. Odată a fost lăsat liber pentru că apa lui era mai slabă. Și izvorul Madona are debitul scăzut de când i-au instalat o cupolă de sticlă și o pompă, la fel ca și Izvorul Elisabeta. În mod ironic, fetița în roz se oprește acum la izvorul cu apa mai slabă pentru a pompa apă în pahare pentru câțiva bănuți, în timp ce apa de calitate mai bună este folosită pentru a umple paharele unul după altul, gratis.

Acesta este modul de a descoperi viața și istoria unică a apei prin intermediul izvoarelor din patria apelor minerale. Și aici există competiție, apogeu și declin, la fel ca în viața oamenilor. În timp ce continuăm să ne îndreptăm spre clădirea stațiunii balneare, ne frapază semnul de pe piața din fața stațiunii: "Aleea Lobogó". În curând, ghidul nostru ne explică de ce această mică piață este numită așa. Nu cu mult timp în urmă, un izvor uriaș de apă cu un volum mare de acid carbonic a izvorât aici, bolborosind ca o oală cu apă clocotită. A fost numit "izvorul cu bule" și de aceea promenada a devenit "Aleea Lobogó". Astăzi, însă, nu mai există nicio urmă a izvorului, distrus de intervenția omului. Geologii au decis să "modernizeze" izvorul și au început să sape în jurul lui pentru a-i regla apa, cu rezultatul că într-o zi, spre surprinderea lor, izvorul a dispărut și nu a mai putut fi găsit din nou. În legătură cu seria de eșecuri, ne vine în minte cazul izvorului din Corund. Faimosul izvor de apă minerală din Corund a fost, de asemenea, reglementat și modernizat în urmă cu câțiva ani, până când a dispărut brusc în adâncurile pământului, spre surprinderea oamenilor de știință. Acum, "experții" care au conceput și pus în aplicare regulamentul se ceartă între ei cu privire la cauza dispariției izvorului, dar acest lucru nu ajută cu nimic la această gafă iremediabilă. Toate aceste exemple sugerează că și sub pretextul științei, nu ar trebui să ne amestecăm prea mult în viața neprețuitelor noastre surse de apă minerală, deoarece greșeala făcută odată nu mai poate fi remediată și nicio

cantitate de știință nu mai poate aduce la viață izvorul pierdut.

Am vizitat și atelierul de îmbuteliere a apei minerale din Bósec, care prezintă, de asemenea, o imagine tristă a stagnării. Chiar și în forma sa actuală, acesta este echipat pentru o producție și o cifră de afaceri de cel puțin zece ori mai mari decât cele pe care le are în prezent. Vastul depozit în care erau depozitate sticlele care așteptau să fie expediate este acum gol, doar câteva rafturi conținând aproximativ cincizeci de sticle. Trei persoane lucrează în camera de îmbuteliere, care reprezintă întreaga activitate. Apa minerală nefolosită la fabrica de îmbuteliere se varsă nefolosită în canal, deoarece nu există sticle în care să fie comercializată. Lipsa sticlei și dificultățile de transport se combină pentru a cauza stagnarea. O mulțime de apă carbogazoasă curge pe râuri, este folosită pentru gătit și curățenie, de ce ar trebui să devină un produs de lux odată ce este în sticle? Proprietățile sale vindecătoare ar putea reda sănătatea a mii și mii de oameni, de ce nu pot avea acces la ea, cei care au nevoie inevitabil de ea. În prezent, contraversa este aprinsă în legătură cu înființarea unei fabrici de sticlă în Ținutul Secuiesc, unde să se construiască noua fabrică, la Borsec sau la Târgu Mureș. Materialul este disponibil pentru producția de sticlă și sperăm că întreprinzătorii vor fi de acord în această privință, pentru că este mai important decât orice altceva ca fabrica de sticlă să fie finalizată și ca apa Borsec să poată fi transportată în toată țara. Deschiderea căii ferate în satul Sărățel va fi, de asemenea, o mare ușurare pentru că va deschide drumul spre interiorul țării. În prezent, sticlele de apă trebuie transportate la Bistrița cu camionul, deoarece stația din Sărățel nu este potrivită pentru transportări mari, acesta fiind motivul pentru care prețurile actuale sunt ridicate. Ca și cum ar justifica optimismul hotelierilor, terasa hotelului și restaurantul lui Mélik este plină la prânz, iar seara petrecerea continuă până la miezul nopții cu muzică țigănească. Țigani din Târgu Mureș cântă, chelnerii din Târgu Mureș servesc și nici cel mai pretențios oaspete nu se poate plânge.

Borsec este foarte bine pregătit pentru oaspeți, care cu siguranță nu vor lipsi, doar că vor întârzia.

Böződi György, Székely Szó, volumul II, numărul 149, Târgu Mureș, sâmbătă, 4 iulie, 1942.

## Calendar evenimente

2022

## Iulie

|    |    |    |    |    |    |    |
|----|----|----|----|----|----|----|
| L  | M  | Mi | J  | V  | S  | D  |
|    |    |    |    |    | 1  | 2  |
| 4  | 5  | 6  | 7  | 8  | 9  | 10 |
| 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 |
| 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 |
| 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 |

## August

|    |    |    |    |    |    |    |
|----|----|----|----|----|----|----|
| L  | M  | Mi | J  | V  | S  | D  |
| 1  | 2  | 3  | 4  | 5  | 6  | 7  |
| 8  | 9  | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 |
| 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 |
| 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 |
| 29 | 30 | 31 |    |    |    |    |



## ANUNȚ

PRIMĂRIA BORSEC ORGANIZEAZĂ CONCURS PENTRU OCUPAREA URMĂTOARELOR POSTURI CONTRACTUALE:

- două posturi de muncitor necalificat-lucrător salubritare căi publice, spații verzi, parcuri, în cadrul compartimentului Protecția mediului;
- un post de referent IA în cadrul compartimentului Cultură, sport, turism - Casa de cultură și Biblioteca orașenească Borsec.;

Detalii pe pagina web a orașului.

## ȘAH CU VODĂ COSTEL



Albul la mutare. Mat în 3 mutări!

Vă prezentăm rezolvarea diagramei de șah din ziarul local Izvoarele din luna mai 2022.

1De8+!!-Rxe8  
2Nxe6#

Rezolvare: Vodă Costel

Vă prezentăm o nouă diagramă de șah și pasionații de șah sunt rugați să ne dea soluțiile pentru rezolvarea problemei (la Centrul Național de Informare și Promovare Turistică din Borsec sau prin email la adresa: [turism.borsec@gmail.com](mailto:turism.borsec@gmail.com)).

\* Turn=T / Cal=C / Nebun =N / Damă=D  
Rege=R Pionii nu se însemnează doar câmpul unde mută!!!

INFORMAȚII  
DE STARE CIVILĂ

## Nașteri

|                         |            |
|-------------------------|------------|
| Kapott Krisztián Róbert | 15.05.2022 |
| Vild Matteo-Alessio     | 15.05.2022 |
| Csibi Kristóf Ferenc    | 03.05.2022 |
| Bara Ajsa               | 17.04.2022 |
| Dakó Noémi              | 16.03.2022 |
| Lőrincz Hanna           | 07.03.2022 |

## Căsătorii

|                                                   |            |
|---------------------------------------------------|------------|
| Bárócz Álmós-Csongor și Kristály Franciska-Margit | 11.06.2022 |
| Majoros Máté și Straff Szende-Barbara             | 18.06.2022 |
| Koreh Otto-Denes și Kozma Réka-Imola              | 18.06.2022 |
| Hărșan Augustin și Vas Erika-Dalma                | 25.06.2022 |

## Decese

|                              |                         |
|------------------------------|-------------------------|
| Mikk Ilona                   | 10.11.1924 - 22.11.2020 |
| Kolozsi Alexandru-Constantin | 26.05.1979 - 08.06.2022 |
| Polgar Iozsef                | 14.04.1963 - 05.06.2022 |
| SzaboTerezia                 | 08.07.1947 - 02.06.2022 |

## COLECTAREA SELECTIVĂ

## A DEȘEURILOR DIN POARTĂ:

- luni 18 iulie 2022
- luni 15 august 2022
- luni 19 septembrie 2022



## PRIMĂRIA ORAȘ BORSEC

STR. CARPAȚI, NR. 6/A

ISSN 2601 - 1018

Redactori: Nicolae Ciupudean, Daniela Hangan, Vodă Costel,  
Rédai Botond, Fazakas Emese, Farkas Aladár, Bordanciu Dănuț  
Tehnoredactare: sc artmobil - group srl  
Tipografia: F&F INTERNATIONAL - Gheorgheni